

PALESTIJNSE KINDEREN IN LIBANON

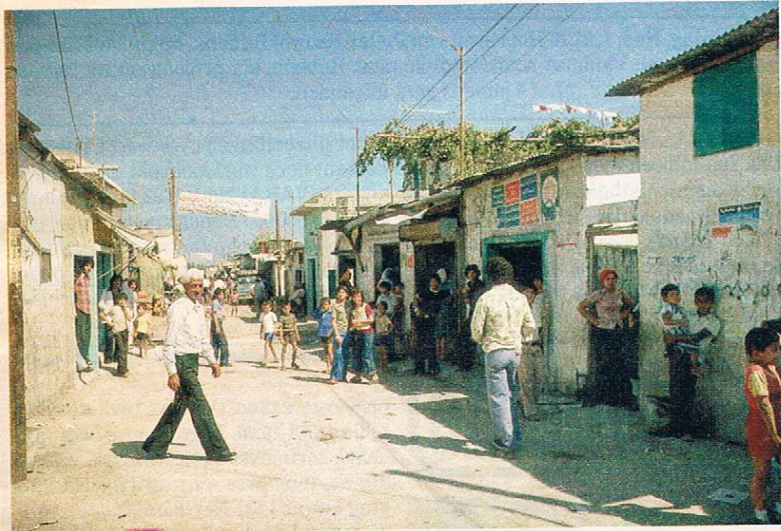
een reportage op pag. 6-8

PALESTIJNSE KINDEREN IN LIBANON ZIJN VECHTLUSTIGER DAN HUN OUDERS

In Libanon wonen tussen de vier- en zeshonderdduizend Palestijnse vluchtelingen, verspreid over veertien kampen. Een van die kampen is Ain Hilwe, 40 kilometer ten zuiden van Beiroet. Over dit kamp en zijn bewoners, met name de kinderen, gaat deel 2 van „Het beloofde land”, een serie van drie dokumentaires over Joodse en Palestijnse kinderen, die Ben Sombogaart voor de IKON heeft gemaakt. Gerard Jacobs en Willemien Klarenberg hebben de programma's voorbereid en doen voor Studio verslag van hun ontmoetingen met tot de tanden gewapende kinderen, die bereid zijn te sterven voor Palestina (woensdag, 18.59 uur, Ned. 2).

Een groep „Asbal” en „Zorah” (leeuwen en bloemen) op patrouille.

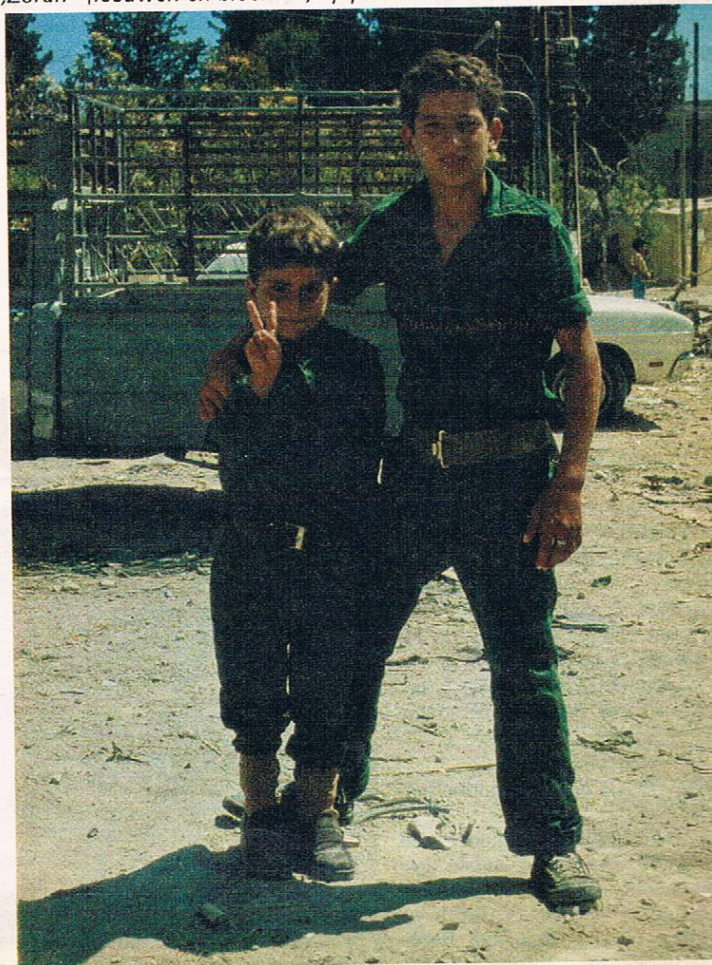

De hoofdstraat van het vluchtelingenkamp Ain Hilwe in Zuid-Libanon.

Eigenlijk was het gekkenwerk om Palestijnse vluchtelingen in Libanon te willen filmen. In de hoofdstad Beiroet heerst complete chaos. Politie-agenten spelen kaart in de achterafstraatjes terwijl opgeschoten tuig met het machinegeweer in de aanslag en het pistool tussen de broekriem de wet — hún wet — op straat opleggen. Zij gaan je gangen na, vragen naar je identiteitspapieren en eisen zonder schaamte een vrijwillige bijdrage aan „de strijd” of „de zaak”. Na zonsondergang is de eens zo

levendige stad uitgestorven. Ratelende machinegeweren en bulderende kanonnen houden je uit je slaap. En niemand weet zo langzamerhand meer wie wie bevecht en zeker niet waarom. Na vier jaar oorlog is de Libanees gewend om de (vaak gezochte) ruzies met de wapens uit te vechten.

De dagelijkse rit naar het Palestijnse kamp Ain Hilwe, 40 kilometer ten zuiden van Beiroet, was een marteling. De zeldzaam egocentrische Libanezen proberen het recht van de sterkste ook op de smalle, kronkelige kustweg in

Amiin (rechts), de hoofdfiguur in de reportage, die gewond zal raken

Een Palestijnse jongen, Amneh geheten, oefent zich in het aanvallen.

praktijk te brengen. Om de paar kilometer moet je stoppen voor een wegvssperring van het Arabische vredesleger, dat officieel rust en orde in Libanon moet bewaken maar inmiddels partij is geworden in het onoverzichtelijke Libanese konflikt. Zonder opgaaf van reden word je uit de file gehaald en gesommeerd je auto binnenstebuiten te keren. Wij bleken bovendien het meest ongunstige tijdstip — de laatste twee weken van september — uitgekozen te hebben om te filmen. In Camp David onderhandelden op dat moment Sadat en Begin over een vredesverdrag tussen Egypte en Israël. De Palestijnen waren in alle staten. Zij beweerden, nog voordat het resultaat van de onderhandelingen bekend was, dat Sadat de Palestijnse rechten zou verraden. Jong en oud betoogden dat Sadat hun recht op een onafhankelijke Palestijnse staat, op terugkeer naar hun geboortegrond of op financiële compensatie voor het verlies dat zij in 1948 en 1967 leden toen zij uit Palestina vluchtten, in zou ruilen voor de Sinai-woestijn. De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) riep op de eerste dag dat de IKON in Ain Hilwe wilde filmen, een algemene staking uit. En ook de IKON moest zich aan dat parool houden. De Palestijnen vreesden een Israëlische aanval en verboden de kamera-ploeg uit veiligheidsoverwegingen om in het kamp te blijven slapen. Het filmen van het dagelijkse leven van de Palestijnen in het kamp werd door de PLO tot een minimum beperkt: de

Israëli's zouden misschien gebruik kunnen maken van het beeldmateriaal bij een volgende aanval. De PLO wilde liever ook geen grote groep kinderen in het Asbal-trainingskamp bij elkaar halen uit angst voor een Israëlische aanval. Twee dagen vóór de start van de opnamen was het trainingskamp voor de Leeuwen (jongens) en Bloemen (meisjes) in een ander Palestijns kamp door de Israëlische luchtmacht gebombardeerd.

spanning

Steeds tuurden de Palestijnen de hemel af naar Israëlische vliegtuigen, die voortdurend boven Libanon patrouilleren en regelmatig door de geluidsbarrière knallen om hun aanwezigheid kenbaar te maken.

De spanning sloeg over op de televisieploeg die er meermalen serieus overdacht om de film de film te laten en het project af te gelasten. De spanning waaronder de Palestijnse burgerbevolking leeft, die niet de wapens heeft om zich tegen luchtaanvallen te verdedigen, komt voor de meeste buitenstaanders als een verrassing. De IKON-ploeg was het project gestart in de veronderstelling dat juist de Israëlische kinderen in de kibboets langs de Israëlisch-Libanese grens in voortdurende spanning leven voor Palestijnse commando-aanvallen. Tot hun grote ver-

doorlezen naar pag. 8

Aandacht voor wapeninstructie in Ain Hilwe.

Na de oefening uitrusten onder een boom.

Kinderen bij hun door Israël's gebombardeerd huis.

ssing hadden ze daar weinig tot niets
n gemerkt. Een van de belangrijkste
denen is waarschijnlijk dat de PLO al
na drie jaar geen akties meer heeft
ondernomen over de grens. Aanvallen
orden tegenwoordig vanuit zee uit-
voerd of door Palestijnen die in de
bezette gebieden wonen.

De Palestijnse kinderen leken ver-
vuld met de spanning en het geweld.
en machinegeweer bleek voor kinde-
ren van zes of acht jaar geen geheimen
meer te hebben. Knapen van 10 liepen
onchalant met langwerpige, polsdik-
ke handgranaten op zak en een stel
meisjes bleek in het trainingskamp
en plastic zakje met dynamiet bij zich
te hebben dat zij achteloos in het gras
eten liggen als ze gingen spelen.

en van de hoofdrolspelers in de IKON-
film, Amiin, kwam op een gegeven
moment niet meer opdagen. Hij bleek
op een nacht met zijn grotere broer
(ijgenaamd Chevara) te hebben geoe-
nd in het gooien van handgranaten.
en van de handgranaten had hij in het
onker tegen een boom gesmeten en
de terugketsende granaat was vlakbij
ijn benen ontploft. Zijn vader vertelde
rots op de rand van het ziekbed van de
p kijkende Amiin: „Amin is mijn bes-
te soldaat. Hij voelt geen pijn. Ik heb
en zoons gemaakt. Ik heb de revolutie
en zoons gegeven.”

De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie
heeft haar machtsbasis in Libanon. Er
vonden momenteel tussen de vierhon-
d- en zeshonderdduizend Palestijn-
se vluchtelingen in Libanon. Er zijn
veertien Palestijnse vluchtelingenkam-
pen. Ain Hilwe is met zijn dertig-
duizend inwoners het grootste. De
meesten van hen zijn in 1948 uit Pale-
stina gevlucht en komen uit dat deel van
Palestina dat nu Israël is.

Tall Zaatar

Twee jaar geleden werd het grootste
Palestijnse vluchtelingenkamp Tall
Zaatar met de grond gelijk gemaakt
door de legers van de rechtse Libanese
politieke partijen (met steun van de Sy-
rische artillerie). Aantal slachtoffers:
1.000 doden.

Er ligt al meer dan een jaar een plan op
tafel om met name voor de overleven-
den van Tall Zaatar een nieuw vluchte-
lingenkamp te bouwen in Zuid-
Libanon. Het terrein is inmiddels aan-
gekocht, de grond is bouwrijp gemaakt,
maar door de steeds oplopende strijd
in Libanon en het zo langzamerhand
chronische geldgebrek van de UNW-
RA (een afdeling van de Verenigde Na-
ties die de humanitaire hulp aan de Pa-
lestijnen verzorgt) is het plan nog
steeds niet uitgevoerd.

De verwoesting van Tall Zaatar lijkt
het laatste restje vertrouwen dat de Pa-
lestijnen nog in hun Arabische broe-
ders hadden, de grond in te hebben ge-
boord. De Palestijnen voelen sterk dat
zij alleen staan en dat zij van de
Arabieren geen hulp hoeven te ver-
wachten: „De revolutie is onze revolu-

Geluidsman Erik Langhout, regisseur Ben Sombogaart, vertaalster Mary Soudah, kameraman Cees Samson en de Palestijnse kinderen van het kamp Ain Hilwe, gefotografeerd tussen de opnamen voor het programma door.

tie. Palestina zal door ons bevrijd moe-
ten worden. Niet door de Sadats of de
Syriërs.”

De Palestijnen in Libanon leven al lang
niet meer in tentenkampen. „Kampen”
zoals Sabra en Chatilla in Beiroet en
Ain Hilwe in Zuid-Libanon hebben veel
weg van een doorsnee armoedig Ara-
bisch dorp. Het is een chaos in Ain Hil-
we, overvolle smalle, kronkelige straat-
jes, open riolen en kris-kras, dicht op
elkaar gebouwde huisjes. De Israëli's
beweren dat de Arabische landen de
Palestijnse vluchtelingen doelbewust
in deze armzalige omstandigheden la-
ten leven. De Arabische landen zouden
de Palestijnen als propaganda gebrui-
ken: zie hoe miserabel het lot van de
Palestijnen is, zie hoe groot het onrecht
is dat de Israëli's ons hebben aange-
daan.

De Palestijnen zullen de eersten zijn
die toegeven dat zij in het verleden
vaak misbruikt zijn door de Arabische
leiders en dat de olielanden best wat
goedgeefser zouden kunnen zijn. Maar
zij verwerpen de Israëlische propa-
ganda: „Wij willen niet assimileren in
de Arabische wereld. We willen terug
naar Palestina. Geen van ons wil in Ain
Hilwe blijven. Waarom zouden we onze
weinig spaarcentjes investeren in het
ingraven van de riolen of het bouwen
van een betonnen dak op ons huis? We
hopen nog steeds dat we terug kunnen
naar Palestina.”

De kans op terugkeer naar Palestina
is, volgens veel Palestijnen, sterk ver-
minderd nu Sadat langs vreedzame
weg naar een oplossing voor het Mid-
den-Oosten konflikt zoekt. De Camp
David akkoorden bieden de Palestijnse
vluchtelingen geen oplossing. De
vluchtelingen uit 1967 zouden, volgens
de Camp David akkoorden, in beperkte
mate terug mogen keren naar de nu
nog bezette westelijke Jordaanoever
en de Gaza-strook. Maar de vluchtelin-
gen uit 1948 worden in de Camp David-

akkoorden genegeerd. Zij zijn nu over-
geleverd aan de goedwillendheid van
de Israëli's om terug te mogen keren.
En daar hebben de Palestijnen in Ain
Hilwe, die voor het merendeel uit Galli-
lea komen, geen enkel vertrouwen in.

rechteloos

De realiteit van het dagelijkse leven
dwingt de Palestijnen zich in te dekken
voor de moeilijke dagen die er aan lij-
ken te komen. Het is een slecht be-
waard geheim dat talrijke Palestijnen
momenteel stukjes land in Zuid-
Libanon opkopen. Zij voelen zich rech-
teloos, gediskrimineerd en bedreigd
door de rechtse Libanese partijen, die
de commando-beweging en eigenlijk
de hele vluchtelingengemeenschap
verantwoordelijk stellen voor de Isra-
elische aanvallen op Libanon en voor
de Libanese burgeroorlog. Deze Liba-
nese partijen eisen dat de Palestijnen
uit Libanon verdwijnen.

Het aankopen van eigen land geeft de
Palestijnen, zo denken velen, enige
rechten en bescherming tegen de aan-
vallen van deze rechtse Libanese par-
tijen.

Het klinkt tegenstrijdig maar op het
moment dat de Palestijnse vluchtelin-
gen hun zaken op orde proberen te
stellen (een nieuw kamp in Libanon, de
aankoop van grond in het zuiden, de
bouw van een nieuwe stad voor 9.000
Palestijnse weeskinderen in Syrië) lij-
ken de jongere Palestijnen strijdvaar-
diger dan ooit. Zij hebben de hoop op
steun uit de Arabische landen opgege-
ven. De les was hard: hun leven lang
werden hun ouders met valse beloftes
over spoedige terugkeer zoet gehou-
den door de Arabische leiders. Toen de
Palestijnen in de zestiger jaren onder
aanvoering van de PLO zelf aktief
werden, werden ze uitgemoord in Jor-
danië (in 1970 en 1971) en in Libanon
(1976) door de Arabische broeders, die

de Palestijnse revolutie een bedreiging
voelden worden voor hun eigen
machtspositie.

De Palestijnen, zelfs de leden van het
ultra-radical Volksfront, hebben ge-
leerd dat hoezeer zij de Arabische lei-
ders ook mogen haten en minachten
voor hun holle slogans, zij uit puur
lijfsbehoud een nieuwe konfrontatie
zoals in 1970 en 1976 moeten vermijden.
Maar de Palestijnen hechten sterker
dan ooit aan hun onafhankelijkheid. Ze
willen nooit meer bouwen op de „Sa-
dats”. De kinderen in Ain Hilwe zijn
vechtlustiger dan hun ouders.

Mary

Mary, die de gesprekken met de Pales-
tijnse kinderen in de IKON-film ver-
taalt, leefde helemaal op tijdens het
filmen. Ze werd door de kinderen wak-
ker geschud.

Ze is zelf Palestijnse en zestig jaar oud.
Ze werd geboren in Haifa: „Wij oude-
ren hebben onze jeugherinneringen.
Ik heb in Haifa een gelukkige jeugd
gehad. Daar teer ik op. Maar deze kin-
deren kennen alleen de uitzichtloze el-
lende van het kampleven. Hun bewe-
gingsvrijheid is beperkt, zij moeten
hun hand ophouden, ze kunnen geen
baan krijgen en sinds een paar jaar
worden ze in Libanon fysiek bedreigd.
Ze voelen zich verkocht en verraden.
Palestina kennen ze uit de verhalen
van hun ouders. Die verhalen zijn sterk
geromantiseerd. Palestina is het land
van melk en honing. Daar willen de
kinderen heen, kost wat kost. Buiten
het kamp op straat worden ze door Li-
banese leeftijdgenoten uitgescholden
voor lafaard en bastaard. Dat laten
deze kinderen zich geen twee keer zeg-
gen.”

bloedbad

Amin en zijn makkers hebben één
groot voorbeeld: Dallal Moghrabi, een
19-jarig meisje dat begin dit jaar een
commando-aktie in Israël leidde. De
groep Palestijnse infiltranten overvie-
en Israëlische bus en gijzelde de inzit-
tenden. De aktie eindigde in een bloed-
bad: 35 buspassagiers en bijna alle Pa-
lestijnse guerrilla's stierven.

Het is voor ons schokkend om te zien
hoe Dallal wordt vereerd door de Pa-
lestijnse kinderen. Zij is hun voorbeeld.
Haar foto hangt aan de muur. De kin-
deren tekenen haar portret op de
muur na. Zij zijn bereid voor Palestina
te sterven en van clementie voor de Is-
raëlsche burgers is weinig te bespeu-
ren. Het is oorlog. Ze zijn uit hun land
verdreven. Ze willen terug. Zelfs de
jongeren, zoals Amiin hebben in hun
leven te veel geweld meegemaakt
(Amin's school is vier jaar geleden
door de Israëlische luchtmacht platge-
bombardeerd) om stil te kunnen blij-
ven staan bij de vraag of het gebrui-
van geweld zin heeft of moreel te-
rechtvaardigen is. Geweld is een deel
van je leven, en je wapen maakt je een
mens, die de buitenwereld kan dwin-
gen naar je te luisteren, of in ieder ge-
val naar je te kijken.